

زخم حذف «تبصره ۲» بر تن ناجیان مردمی جنگل‌ها

زهره اشوری

معاون گروه ایران ز زمین

که داوطلبانه در پیشگیری و اطفای حریق جنگل‌ها همکاری می‌کنند را پرداخت و صدمات وارده به آنها را جبران کنند. تبصره اما حذف شد. درست زمانی که جنگل‌ها می‌سوخت و فعالان مردمی پا در رکاب محیطیان‌ها و جنگل‌ها بودند تا جنگل‌های کمتری خاکستر این درد داغ شوند.

کمتر از یک ماه بعداز تصویب این لایحه، همان‌طور که انتظار می‌رفت آتش به‌جان گنجینه‌های سبز زاگرس افتاد. آتشی که به زودی باعث می‌شود تا جنگل هیرکانی هم جام شوکران را سر بکشد و ارس و شمشاد‌های این جنگل باستانی طعمه حریقی شوند که سرایستان ندارد. رقص آتش در جنگل‌های ایران فصلی طولانی دارد که شش ماه طول می‌کشد. بلوط‌ها از خرداد ماه گرم‌گیرند و شمشادها تا آبان ماه خاموش نمی‌شوند. دو سازمان متولی در همین ابتدای آتش‌سوزی خرداد ماه کم آوردند. محیط زیست و منابع طبیعی ایران هرگز نه به اندازه کافی محیطیان داشته‌اند به تعداد وافی جنگلبان که بتواند چتر حمایتی را بر روی رویشگاه‌های جنگلی زاگرس، هیرکانی، ایرانی و نورانی بکشد. هر هزار هکتار جنگل‌های شمال را یک جنگلبان پاسبانی می‌کند و هر ۶ هزار هکتار جنگل‌های زاگرسی را یک جنگلبان. در تازه‌ترین آتش‌سوزی که تنها در یک مورد بخش بزرگی از منطقه خابیز زاگرس را بلعید هم اگر کمک‌های مردمی نبود، هرگز محیطیانان و جنگلبان‌هایی که جان بر سر زاگرس گذاشته‌اند موفق به اطفای حریق نمی‌شدند. دست‌های این دوسازمان همیشه خالی است. اگر فشار رسانه‌ها، خبرنگاران و فعالان حوزه محیط زیست نبود شاید تا به امروز هم بخشی از اعتبارات اطفای حریق پرداخت نمی‌شد. دوسازمان با مأموریت مهم حفظ زیرساخت‌های حیاتی کشور، کم‌ترین بودجه‌ها را در میان دستگاه‌های دولتی دارند. عیسی کلانتری در جایی گفته است که سازمان متبوعش کلا ۷۵۰ میلیارد تومان بودجه دارد که با آن حقوق و مزایای کارمندان را پرداخت می‌کند. برای اطفای حریق جنگل‌ها چیزی نمی‌ماند. وضعیت سازمان جنگل‌ها در مبنی‌سلی‌تی هم بهتر از پردیسان نیست. دوسازمانی که در همین آتش‌سوزی آشکوب و دمنده هم نداشتند تا محیطیان‌ها و جنگل‌ها با شاخه‌های خشک درختان و لباس نتشان به جنگی نابرابر با آتش بروند. همین وضعیت بود که مردم همیشه پیششان کرد در سردشت را به صرافت تشکیل یک یگان مردمی حفاظت از جنگل‌های زاگرس که مجهز به دوچرخه‌های برقی کوهستان است، انداخت. زمانی هم زاگرس در خابیز می‌سوخت کوهنوردانی از تبریز از سمت سیلان به غرب آمدند تا آتش دل زاگرس را سرد کنند. ایران‌دانی در حقیقت نقاط دنیا هزینه ساخت و خرید دمنده و آشکوب را پرداختند تا محیطیان‌ها، جنگلبان‌ها و نیروهای مردمی با دست‌های خالی به جنگی نابرابر نروند. در میان نیروهای مردمی حداقل ۱۰ نفر صدمه دیدند. البرز زارع سلامتی و جوانی اش را پای زاگرس گذاشت. سوختن تا زاگرس نسوزد. سوختن البرز پایان ماجراجیست همان‌طور که ابتدای «عاشق سوزی» در اطفای حریق‌های کشور هم نبود. این اطلاع‌رسانی خبرنگاران محیط زیست بود که پای «مسعود منصور» رئیس سازمان جنگل‌ها را به ماجرای درمان اوباز کرد. منصور قول داد که سازمان متبوع اش از هیچ کمکی دریغ نکند! اما آیا تلفات جانی جنگل‌ها فقط به «البرز» محدود می‌شود. بی‌شک خیر! آیا سازمان جنگل‌ها در سال‌های پیش با روه مرهم را بر دردهای البرز می‌گذارد؟ تجربه نشان داده که البرز بعد از مدتی فراموش می‌شود. همان‌طور که «صلاح‌الدین میرانی» بیش از ۱۰ سال دوید تا توانست توجه سازمان جنگل‌ها را به وضعیت خود جلب کند. ۷۸ درصد تن او در اطفای حریق جنگل‌های کرمانشاه سوخت. او سال ۸۷ به همراه پدرش برای اطفای حریق به کمک جنگلبان‌ها رفت که در دام شعله‌ها افتاد و به همراه درختان زاگرس سوخت. دقیقاً در همین نقطه است که مجلسی‌ها باید به لایحه حمایت از جنگلبان‌ها و محیطیان‌ها برگردند و تبصره ۲ ماده ۲ را تصویب کنند. دولت به تنهایی قادر به اطفای حریق نیست. به حضور دائمی و کمک نیروهای مردمی نیاز دارد. بنابراین لازم است این چتر حمایتی روی آنها کشیده شود تا در زمان حوادث اینچنینی مجبور نشوند دست به دامان رسانه‌ها شوند و سال‌های زیادی بدون‌تا مرمهی بر زخم‌هایی که برای حفظ طبیعت خورده‌اند، پیدا کنند.

بازگشایی پایانه مرزی مهران پس از ۱۰۰ روز

ایلام- کریم‌ویسی/ مدیرکل گمرکات استان ایلام گفت: پایانه مرزی سردار سپهبد شهید قاسم سلیمانی مهران با توافق صورت گرفته با مقامات مرزی کشور عراق برای خروج کالا‌های دیو شده در مرز بازگشایی شد. «روح‌الله غلامی» با بیان اینکه قرار است کالا‌های دیو شده در مرز بین‌المللی مهران به کشور عراق صادر شود، تصریح کرد: از هفته گذشته روزهای یکشنبه و چهارشنبه این مرز برای خروج کالا‌های جدید فعال است. مدیرکل گمرکات استان ایلام تأکید کرد: بازگشایی مرز مهران تنها مختص فعالیت تجاری است و زائران و مسافران از مراجعه به مرز مهران به منظور تردد به کشور عراق خودداری کنند. همچنین معاون سیاسی امنیتی استانداری ایلام گفت: مرز تجاری مهران که از حدود سه ماه و نیم گذشته تاکنون به دلیل شیوع کرونا بسته شده بود از روز دوشنبه ۱۹ خردادماه بازگشایی شد. «محمد نوری» افزود: بازگشایی مرز مهران طی رایزنی‌ها و مذاکرات متعدد با طرف عراقی انجام شده است و تنها مختص فعالیت تجاری و ۲ روز در هفته است. وی اظهار داشت: بر این اساس دوشنبه و چهارشنبه این هفته، تمامی کامیون‌های مستقر در گمرک مهران تخلیه شده و توسط کامیون‌های عراقی بارگیری می‌شود. وی خاطرنشان کرد: اما از هفته آینده مرز تجاری مهران در روزهای یکشنبه و چهارشنبه فعال است و روزانه تا ۲۵۰ تریلی تخلیه و بارگیری خواهد شد. نوری تأکید کرد: بازگشایی مرز مهران تنها مختص فعالیت تجاری است و زائران و مسافران از مراجعه به مرز مهران به منظور تردد به کشور عراق خودداری کنند.

بازگشایی باشگاه‌های ورزشی خوزستان

با خروج خوزستان از وضعیت قرمز کرونا و زرد شدن وضعیت شهرها ی این استان، اداره کل ورزش و جوانان خوزستان اعلام کرد: «باشگاه‌های ورزشی خوزستان می‌توانند با رعایت پروتکل‌های بهداشتی نسبت به بازگشایی وازسرگیری فعالیت‌های ورزشی خود اقدام کنند.» به گزارش ایرنا، «احسان حاجی نجف»، مسئول روابط عمومی اداره کل ورزش و جوانان خوزستان گفت: اولین گام برای بازگشایی باشگاه‌های ورزشی ثبت‌نام در سامانه سلامت وزارت بهداشت به آدرس salamat.gov.ir است. همچنین انجام تست پی سی آر و تحویل نتیجه آن به اداره ورزش و جوانان الزامی است. وی شرکت در دوره مجازی آموزش مبارزه با کرونا که توسط فدراسیون پزشکی ورزشی برگزار می‌شود را از دیگر اقدامات ضروری برای بازگشایی باشگاه‌های ورزشی دانست و گفت: همچنین مراجعه به مرکز بهداشت برای تأیید بهداشتی مکان باشگاه، خرید دستگاه تنبیهج و تکمیل فرم تعهدنامه مؤسس باشگاه برای باشگاه‌داران ضروری است. حاجی نجف با بیان اینکه باشگاه‌های ورزشی ملزم به گذراندنی وضدعفونی محیط باشگاه حداقل هفته‌ای یکبار و تهیه اقدام بهداشتی از قبیل ماسک و دستکش هستند، افزود: همچنین نصب بنر با عنوان «ورود افراد مشکوک به علائم کرونا در این مکان ممنوع است» در محل باشگاه لازم و ضروری است.

- یکشنبه ۲۵ خرداد ۱۳۹۹**
- سال بیست و ششم**
- شماره ۹۳۶**

بازار سیاهی که با پرندگان کمیاب رنگ می‌گیرد

زینتی‌ها تبعید می‌شوند، شکاری‌ها قاچاق

شیمای جهان بخش

خبرنگار

ایران در صدر قاچاق پرندگان قرار دارد. سود زیاد تجارت پرندگان برای «قوشبازی» در کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس، این رتبه ناخوشایند را به‌نام کشور کرده است. پرندگان شکاری ایران بازاری قدیمی در کشورهای عربی دارند و همین سود باعث شده تا گونه‌های مهمی چون «هوبره» باوجود قانون‌های بازدارنده ملی و بین‌المللی، از کشور قاچاق شود. سازمان حفاظت محیط زیست در تمام این سال‌ها نتوانسته این بازار را که بیشتر از سمت استان‌های جنوبی به سوی کشورهای عربی درحال مبادله است، ببندد.

علی یکی از دوستاناران محیط زیست که علاقه زیادی به پرندگان دارد و بیش از ۱۰ سال از عمر خود را در تحقیق در این باره اختصاص داده اطلاعات جالبی درباره نگهداری آنها دارد، او می‌گوید: پرندگان شکاری حیوانات غیراجتماعی هستند و اصلاً تمایلی به محدودیت ندارند. شاید بتوانید به بهانه غذا، آنها را به انجام دادن کاری راضی کنید اما مطمئن باشید هیچ علاقه‌ای به شما ندارند. آنها فقط به دلیل اینکه انسان‌ها به آسان‌ترین و بهترین روش غذا را برایشان فراهم می‌کنند کنارشان می‌مانند.

همین حرف‌های کوتاه ثابت می‌کند جای پرنده در خانه نیست و پرندگان باید در طبیعت آزاد باشند.

■ سارومرغ مینا حیوان خانگی نیستند
«فردین حکیمی» مدیرکل محیط زیست استان البرز در گفت‌وگو با «ایران» اظهار داشت: بر اساس قانون، شکار و صید و کتوانسیون تجارت وحشی در معرض خطر انقراض و نابودی (CITES)، هرگونه عرضه، نگهداری و خرید و فروش پرندگان وحشی بومی و پرندگان غیر بومی بدون اخذ مجوز از محیط زیست،

جرم بوده و با متخلفان برخورد جدی می‌شود.

وی با اشاره به فعالیت بیش از ۴۰ مرکز پرنده فروشی در البرز ادامه داد: در بازدیدهای اخیر که از مراکز پرنده فروشی داشتم‌ایم تخلفاتی دیده شده اما می‌توان گفت حجم تخلفات در البرز از بسیاری استان‌های دیگر کمتر است. بسیاری از این تخلفات از روی ناآگاهی و عدم اطلاع از قانون و در سایر موارد با هدف تجارت غیرقانونی انجام می‌شود.

حکیمی تخلفات را در دو حوزه پرندگان شکاری و پرندگان زینتی دانست و افزود: بیشتر پرندگانی که به‌صورت غیرمجاز در استان به فروش می‌رسند از خانواده طوطی سانان و سایر گونه‌های پرنده غیربومی و مشمول کنوانسیون ساینیس هستند. البته پرنده‌های وحشی مانند کبک، سار، مرغ مینا، پرندگان شکاری، قرقاول و... نیز گاهی در پرنده فروشی‌ها دیده می‌شود. در بازدید اخیر مأموران یگان حفاظت محیط زیست از پرنده‌فروشی‌های میدان کرج که در زمینه خرید و فروش پرندگان زینتی فعالیت دارند، تعدادی از پرندگان وحشی در این مراکز در معرض فروش قرار داشتند که همه آنها توقیف و ضبط شدند.

مدیرکل محیط زیست استان البرز اظهار داشت: خوشبختانه ما در استان تنوع بالایی از انواع پرندگان شکاری داریم اما همین موضوع سبب سوءاستفاده برخی از سودجویان شده است. این افراد در زمان جوجه‌آوری پرندگان با زنده‌گیری جوجه‌ها، اقدام به تجارت غیرقانونی آنها و گاهی‌با کشورهای عربی کرده و این طریق نیز به سود کلانی دست پیدا می‌کنند.

وی رهاسازی گونه‌های غیربومی در طبیعت را یکی دیگر از مشکلات عنوان کرد و گفت: بسیاری از شهروندان و گردشگران حیات وحش بدون توجه و آگاهی در زمینه موضوعات مرتبط با حیات وحش و شرایط زیستگاهی

آنها، پرنده‌های غیر بومی استان را در طبیعت رها می‌کنند بدون آنکه بدانند هر پرنده‌ای زیستگاه خاصی دارد و نمی‌تواند در زیستگاه‌های غیر بومی زندگی کند. شاید در نگاه اول نجات حیوان آسیب دیده و رهاسازی آن در طبیعت، کار پسندیده‌ای باشد اما شهروندان باید بدانند اگر پرنده‌ای غیر بومی در زیستگاه دیگری رها شود ممکن است در این زیستگاه نقش گونه مهاجم را ایفا کند یا جمعیت و تکثیر نسل گونه‌های بومی را با خطر جدی مواجه کند. پس اگر ما می‌خواهیم

شکاری افزود: «هوبره» یکی از این گونه هاست که در سال‌های گذشته در معرض نابودی قرار گرفته است. سودجویان هر ساله هزاران تله زنده‌گیری را در دشت‌ها برای زنده‌گیری و قاچاق این پرنده کمیاب به کشورهای حاشیه خلیج فارس جاگذاری می‌کنند که این اقدام نسل این گونه را در معرض خطر قرار داده است. متخلفان با هدف تفریح به وسیله پرندگان شکاری آموزش دیده پرندگان و بویژه هوبره می‌کنند تا با فروش آنها به کشورهای عربی به سود زیادی برسند.

وی ادامه داد: از سوی دیگر پرندگان زینتی از جمله خانواده طوطی سانان استان نیز از شکار در امان نمانده‌اند و برخی افراد با شکار این پرندگان آنها را به استان‌های دیگر از جمله تهران،

اصفهان، فارس و...برده و با فروش آنان به سود زیادی می‌رسد.

■ صدور پروانه شکار راهی برای کنترل شکارچیان

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان کرمان با کمک خواستن از مردم محلی افزود: تعداد نیروهای محیط زیست استان قابل مقایسه با تعداد شکارچیان نیست. از سوی دیگر وسعت این استان زیاد بوده و اگر مردم به ما کمک نکنند نمی‌توانیم جلوی این قضیه را بگیریم. پس از مردم می‌خواهم در صورت مشاهده موارد مشکوک با اداره حفاظت محیط زیست تماس بگیرند و موضوع را به ما اطلاع دهند.

شکاری با اشاره به وجود ۵ هزار تنگ شکاری پروانه دار و مجاز در استان، گفت: این تنها تعداد تنگ‌های مجاز بوده و به طور حتم تعداد زیادی هم تنگف غیرمجاز دارند. هر چند ما سعی کرده‌ایم شکارچیان را به سمت اهداف پروازی هدایت کنیم اما به هرحال این تنگ‌ها برای شکار خریداری شده‌اند و شکارچیان حتما اقدام به شکار می‌کنند. ما در سال‌های اخیر تلاش کرده‌ایم با صدور پروانه شکار در فصل معین، شکار را کنترل کنیم. در واقع این مجوزها سوپاپ اطمینانی هستند تا بتوانیم از تخلفات گسترده جلوگیری کنیم.

وی حضور گونه‌های غیربومی را از دیگر مشکلات دانست و افزود: پرندگان موارد قاچاقچیان قبل از دستگیری به بهانه صدور جریمه کمتر پرنده‌ها را رها می‌کنند و همین موضوع باعث حضور انواع گونه‌های غیر بومی در استان شده است. مثلاً مرغ مینا اصلاً گونه بومی شهر کرمان نیست اما در سال‌های اخیر حتی در پارک‌های این شهر هم این گونه دیده می‌شود که این خود می‌تواند به محیط زیست استان آسیب برساند. در بازار پرندگان استان هم گونه‌های غیربومی دیده شده که با فروشندگان آن نیز برخورد شده است.

مدیرکل حفاظت

محیط زیست استان

کرمان: «هوبره» یکی

از گونه هاست که

در سال های گذشته

در معرض نابودی

قرار گرفته است.

سودجویان هر ساله

هزاران تله زنده گیری

را در دشت ها برای

زنده گیری و قاچاق

این پرنده کمیاب

به کشورهای حاشیه

خلیج فارس جاگذاری

می‌کنند که این اقدام

نسل این گونه را در

معرض خطر قرار

داده است

جمعیت حضور دارند.» وی اضافه کرد: «۳۴۰ کیلومتر خط انتقال برق در این محدوده واقع شده و واحدهای تولیدی و فرودگاه نیز استقرار یافته‌اند که زنگ خطری برای استان است.» مهدیخانی گفت: «همچنین ۲ فروند بالغرد امدادی در استان در هلال احمر و اورژانس

دشت قزوین درگیر این بحران است به طوری که سالانه یک تا ۱۷ سانت فرونشست در مناطق بیابانی استان شده و واحدهای تولیدی و فرودگاه بی‌رویه آب اتفاق می‌افتد. این در حالی است که در ۲ هزار و ۴۴۱ هکتار از دشت قزوین که درگیر فرونشست است ۳۴۱ روستا با ۱۰۰ هزار نفر

در تاکستان ۱۷۵ هکتار، در آپیک ۱۸۱ هکتار، در بوین زهرا ۲۱ هکتار، در آوج ۱۴ هکتار و در البرز ۲ هکتار آتش‌سوزی صورت گرفته و امسال قطعاً میزان آتش‌سوزی بیشتر خواهد بود.» وی در ادامه افزود: «تا تاریخ ۱۷ خرداد امسال ۲۳۹ هکتار آتش‌سوزی در استان داشته‌ایم که تعداد این آتش‌سوزی‌ها از ۱۴ فقره شروع و هم‌اکنون به ۱۲۱ فقره رسیده است و تنها در جمعه گذشته تنها ۸۲ مأموریت آتش‌نشانی در این ارتباط انجام شده است.» وی با

بیان اینکه قزوین جزو استان‌های حادثه خیز کشور است، اظهار داشت: «راشش زمین در الموت، سرمازدگی و سیل از دیگر حوادثی است که هر ساله باعث خسارت‌های فراوانی می‌شوند.» مهدیخانی فرونشست زمین در دشت قزوین را بزرگ‌ترین تهدید دانست و گفت: «۴۵ درصد از

مهدیخانی در پاسخ به سؤال خبرنگار «ایران» درباره علت وقوع این آتش‌سوزی‌ها گفت: «خطای انسانی مهم‌ترین دلیل آتش‌سوزی‌هاست و کشاورزان اصلی‌ترین عامل این آتش‌سوزی‌ها هستند به‌طوری که پس از برداشت محصولات‌شان اقدام به آتش زدن باقی مانده محصولات می‌کنند که همین مسأله در بیشتر اوقات باعث سرایت آتش به باغ‌های مجاور و مراتع اطراف می‌شود. گردشگران و رانندگان نیز از دیگر عوامل بروز این آتش‌سوزی‌ها هستند که خاموش نکردن آتش و بی‌احتیاطی باعث بروز آتش‌سوزی گسترده خواهد شد.»

وی در ادامه گفت: «آتش‌سوزی دو سال اخیر نسبت به سال‌های گذشته افزایش چشمگیری داشته است و امسال نیز با توجه به گرمای هوا سال سختی در پیش خواهیم داشت.»

شقایق‌ها امسال به دامنه کوه‌های خلخال نیامدند

هجوم میلیونی گردشگران در تعطیلات عید فطر و نیمه خرداد که در سال‌های اخیر مد شده است، نفس‌های شقایق‌ها در کوه‌های خلخال و اسالم را به‌شماره انداخت؛ پارسال نیز آخرین ضربه‌های گردشگران بر پیکر بی‌جان مراتع وارد شده و شقایق‌ها تا حد گسترده‌ای از دامن طبیعت محو شدند.

امسال در خرداد زمانی که همگان در انتظار گستره فرشی قرمز در جاده خلخال – اسالم بودند، شقایق‌ها نیامدند؛ فرش قرمز جای خود را به فرش صورتی‌ خار مریم داد و زیبایی طبیعت در سایه ناآگاهی انسان از دست رفت.

طبیعت‌دوستان در خلخال دلنگران شقایق‌ها هستند، آنها نگران آنند که دیگر شقایق‌ها سر از خاک بر نیازند، انسان حریص به سادگی و با ندانم‌کاری، زیبایی‌ها را از ریشه کنده و بر پیکر دشت گلگون شقایق زخم‌های جبران‌ناپذیری وارد می‌کند. یک طبیعت دوست کهنسال خلخالی گفت: شقایق‌ها در گذشته بیشتر از امروز بر دشت و دمن فرش می‌گستراندند، گذشتگان با شقایق‌ها زندگی می‌کردند، با آنها نفس کشیده، با رایحه آنها سرمست و با خزان آنها اندوهگین می‌شدند، گذشتگان هرگز شقایق‌ها را برای لحظه‌ای سرمستی و خوشی آویزه پریشان موهای دخترکان کوچک خود نمی‌کردند. به گزارش ایرنا، پارسال و با احساس خطر از وضع موجود دوستاناران طبیعت برای حفظ نسل در حال منقرض شقایق‌ها در دامنه خلخال و اسالم دست به‌کار شدند تا سبیل مسافران و گردشگران هجوم آورنده به طبیعت را محاب به مراقبت از شقایق‌ها کنند.

آنها شعار «تا شقایق هست، زندگی باید کرد» را برای هدف متعالی خود برگزیدند، آنها در دشت و دمن در کناره جاده‌ها برای هشدار به مسافران تابلوهای «شقایق‌ها در خطرند» را نصب کرده و برخی نیز به ناچار اقدامات حفاظتی از جمله قرق شقایق‌ها را اجرایی کردند، اما همه این تلاش‌ها گویا امروز بر باد رفته است.

